

Poročilo o delu Slovenskega gledališkega muzeja v letu 1965

Delo naše ustanove je bilo v preteklem letu še vedno utesnjeno: trije stalni in dva honorarna uslužbenca, tri sobe, komaj primerne za upravo in kabinete brez slehernih možnosti za prirejanje razstav in drugih javnih nastopov. Razmeroma ugodna perspektiva za preselitev v južni trakt bivšega uršulinskega samostana (načrte za te nove prostore smo objavili že v 1. številki Dokumentov) se je odmaknila za nedoločen čas, ko so zastala gradbena dela na Trgu revolucije, s katerim je naša lokacija organsko povezana. Vodstvo ustanove si sicer prizadeva, da bi rešilo ta problem vsaj do jeseni 1967, to se pravi do proslav stoletnice slovenskega gledališča (ustanovitve Dramatičnega društva), jasno pa je, da je uspeh teh prizadevanj odvisen od mnogih činiteljev zunaj SGM. Težišče dejavnosti tako tudi letos ni bilo na ljudsko prosvetni, marveč na raziskovalni dejavnosti, vsaj v okviru skromnih možnosti. Razstav, kakor je bilo že vnaprej določeno, v tem letu nismo prirejali, saj so razstave v tujih prostorih zvezane z neprimerno večjimi stroški, pa tudi z neprimerno večjimi naporji. Prva razstava je predvidena šele za jesen 1967. Ker naj bi bila to velika, reprezentativna in delovna prireditev hkrati, si še posebno prizadevamo, da bi jo mogli povezati s preselitvijo v nove prostore, to se pravi z resnično ustanovitvijo muzeja za javnost, kar naša ustanova danes pravzaprav še ni, četudi je na voljo slehernemu raziskovalcu. Problem je še posebno akuten, ker bi bili naša stalna zbirka in pa razstava, kakršno terja stoletnica Dramatičnega društva, po svoji vsebini in obliki skoraj identični, to se pravi, da bi pomenila velika razstava v galerijskih ali drugih primernih prostorih (ki jih, mimogrede, v Ljubljani pravzaprav ni) razmetavanje velikih vsot denarja in dela, saj bi se po končani razstavi vse gradivo znova kvarilo in propadalo v depojih (ki jih, razen tega, sploh nimamo, razen nekaj kvadratnih metrov, pa še tiste so nam že odpovedali).

Tako se je odvijalo naše delo tudi v letu 1965 v glavnem na istih sektorjih, ki smo jih predstavili v lanskem poročilu, vendar smo napravili na mnogih od teh dober korak naprej.

1. *Knjižnica.* V preteklem letu smo nabavili domala vse nove slovenske publikacije, ki so vsaj v posredni zvezi z gledališčem, od tujih pa predvsem priročnike, potrebne pri vsakodnevem delu. Vezali smo večje število knjig in predvsem revij, ki smo jih tudi kompletirali, predvsem predvojne slovenske revije, ki so posvečale pozornost vprašanjem gledališča in dramaturgije. Vsa slovenica je strokovno katalogizirana po mednarodnih predpisih, medtem ko je ostali (manjši) del knjižnice dostopen s priročnim katalogom. Enako kakor tiskane knjige je katalogizirana tudi obsežna zbirka rokopisnih dramskih besedil. Poleg nakupov pa sta posebno važni dve večji zbirki, ki smo ju v tem letu prevzeli: ohranjeni del arhiva (okrog 700 enot) Dramatičnega društva, ki je bil od 1941 v NUK in za prevzem katerega so tekla pogajanja več let, letos pa so bila uspešno zaključena. Le malo manj važna pa je zbirka dramskih besedil, ki so se igrala (deloma pa tudi niso bila uprizorjena) v osrednjem slovenskem gledališču v obdobju med obema vojnama. To, skoraj ravno tako obsežno zbirko, nam je odstopila v varstvo in last Drama SNG v Ljubljani. Z nabavo novih ščitnih ovitkov smo poskrbeli, da bodo ti dragoceni fondi primerno ohranjeni.

2. *Rokopisni oddelek.* (Arhiv, korespondence). Načrta, da bi arhivsko gradivo (popis gradiva glej v Poročilu v 1. št. Dokumentov) vsaj začeli katalogizirati, nismo

mogli uresničiti, saj smo ostali na dolgu celo s katalogiziranjem pisem in korespondence, ki smo ga želeli najprej opraviti (odprli smo le začasne mape posameznih gledaliških ustvarjalcev). Izvedli smo samo podrobnejše sortiranje arhivskega gradiva, ki zadeva poslovanje SNG v Ljubljani, in vsaj za nekaj letnikov izdelali zasilne indekse pomembnejših listin. Novo gradivo, ki se ga je dokaj nateklo (najpomembnejša je korespondenca nekdanjega upravnika mariborskega gledališča dr. R. Brenčiča z nad 60 dopisovalci, med katerimi je mnogo zelo pomembnih slovenskih gledališčnikov in dramatikov) smo utegnili samo inventarizirati. Zaostali smo zato, ker je urejevalec tega oddelka honorarni nameščeneec s 4-urnim delovnim časom, na čigar skrbi je tudi tako imenovana dokumentacija (glej kasneje).

3. *Ikonoteka in zbirka letakov.* Letos smo dokončno uredili obširno zbirko scen-skih in kostumskih osnutkov ter pripravili priročno kartoteko, ki omogoča hitro orientacijo tako glede na avtorje osnutkov kakor glede na avtorje izvajanih del.

Sortirali in pripravili smo za vezavo povojne operne in dramske letake in tako pripravili zbirko, ki pri podrobnejših raziskavah dopolnjuje zbirko Gledaliških listov. Fototeka, po številu primerkov najboljše del te zbirke, je bila ob mnogih priložnostih na voljo raziskovalcem, založbam, časnikom itd. in znaten del tega gradiva je bil publiciran. Žal je ta zbirka kljub vsem prizadevanjem, da bi ji dali vseslovenski značaj, še vedno preveč omejena na Ljubljano, četudi nam jo je uspelo kompletirati z nekaterimi dragocenimi primerki npr. tržaškega in mariborskega starejšega obdobja.

4. *Fonoteka in filmoteka.* Nadaljevali smo s snemanjem magnetofonskih zapisov živih predstav v slovenskih gledališčih in v tem letu bistveno obogatili to mlado zbirko, razen samih predstav pa smo posneli še vrsto razgovorov s starejšimi gledališkimi delavci, pa tudi nekatere druge dokumente. Tej zbirki pa smo letos dodali še novo, filmoteko. Medtem ko snemamo na magnetofonski trak cele predstave, ohranjamo na filmskem traku značilne odlomke, v načrtu pa so tudi filmanja naših ustvarjalcev v vsakdanjem življenju.

5. *Dokumentacija.* Že od 1. januarja 1963 — torej skoz tri leta — sistematično in z najrazličnejših gledišč obdelujemo in kartotečno ohranjamo vse, kar je bilo in z slovenskem časopisju in publikacijah napisanega o gledališču (poklicnem in amaterskem), lutkah, filmu, radiu in televiziji, seveda s posebnim poudarkom na ustvarjalcih in njihovih umetniških realizacijah. Dokumentacija je na tekočem. Do konca leta 1965 se je nabralo nad 5000 strani (pisarniškega formata) nalepkov, ki jih hranimo v mapah po 100 strani. Dokumentacija je prideljena arhivu in terja skoraj ves delovni čas za arhiv, korespondenco in dokumentacijo odgovornega nameščena.

6. *Kartoteka predstav.* Obsežno delo pri urejanju kartoteke vseh premier in novih postavitvev v slovenskem gledališču od začetka pa do danes, s katerim smo začeli sredi leta 1964, se bliža koncu. Urejena in dostopna je že »repertoarna bibliografija«, kakor bi jo lahko imenovali, za vsa živa slovenska gledališča (Ljubljana, Maribor, Trst in Celje — dramski in operni odri) in sicer v dveh vrstah: kronološki in abecedni. V kratkem bo urejeno še gradivo nekdanjih poklicnih gledališč, ki so bila ukinjena (Kranj, Koper, Ptuj itd.), vzporedno s tem pa kompletiramo in preverjamo zbrane podatke. Kolikor bodo na razpolago sredstva in tehnični sodelavci, bi lahko v letu 1966 pripravili zbrano gradivo za tisk in izdali ob stoletnici Dramatičnega društva knjigo »Repertoar slovenskih gledališč 1867—1967« z vsemi potrebnimi registri in dokumentacijo, faksimili značilnejših letakov itd. v skupnem obsegu okr. 500 strani.

7. *Publikacije.* V preteklem letu smo dotiskali tri nove zvezke naših Dokumentov, pri zadnjih že povečali obseg, pridobili zunanje znanstvene sodelavce in

izmenjavali to publikacijo ne le z domačimi gledališči in muzeji, temveč tudi s številnimi raziskovalnimi instituti, gledališkimi muzeji in bibliotekami v tujini, kamor pošiljamo preko sto izvodov vsakega zvezka.

V letu 1966 bomo poleg dela pri urejanju in kompletiranju naših zbirk, poleg magnetofonskega in filmskega snemanja predstav v slovenskih gledališčih ter podrobnega dela pri urejanju dokumentacije, izdali spet tri zvezke Dokumentov v sedanjem ali dva v povečanem obsegu, pripravili, kolikor bodo pogoji za to, že omenjeno knjigo z repertoarnimi pregledi in začeli v drugi polovici leta že tudi s pripravljanjem gradiva za razstavo, ki naj bi bila ob stoletnici Dramatičnega društva. V okviru pripravljalnega odbora za to proslavo bomo sodelovali pri pripravljanju publikacij, ki naj bi ob tej priložnosti izšle zunaj naše ustanove, hkrati pa bomo skušali najti možnosti, da bi do stoletnice uredili stalne razstavne prostore za SGM.

Rapport de travail du Musée du Théâtre pour l'année 1965

Comme les nouveaux locaux n'ont pas encore été mis à la disposition du musée (voir les plans dans le 1er cahier des Documents, 1964), il lui fut donc impossible d'arranger sa collection permanente et d'organiser des expositions temporaires. Il a cependant intensifié ses activités intérieures et le travail de recherche. Son travail consistait à arranger les collections (bibliothèques, manuscrits, archives, correspondance, photothèque, plans de scène et de costumes, esquisses, etc.), à collectionner systématiquement toute la documentation relative au théâtre slovène, à enregistrer sur bande de magnétophone et sur film sonore des représentations de théâtre. En 1965 fut terminé aussi le fichier sur toutes les premières aux théâtres dramatiques et à l'opéra (de Ljubljana, Trieste, Maribor, Celje, etc.). Ces fiches seront prochainement complétées et ces matériaux pourront être éventuellement publiés. En plus, 3 numéros de cette revue furent publiés et plus de 100 exemplaires de chaque numéro envoyés en échange à des institute scientifiques et à des musées de théâtre. En 1966 le travail continuera dans cette direction. En même temps le Musée commencera à préparer le 100^{ème} anniversaire du théâtre professionnel slovène qui aura lieu en 1967 et à l'occasion duquel il organisera une exposition et préparera plusieurs publications.

POPRAVEK

V razpravi dr. Slavka Batušiča »Stjepan Miletić in Slovenci«, objavljeni v 5. zvezku Dokumentov, beri na str. 186, 15. vrsta, namesto »z Brücklovim« — »z Brücklovo« (Eleonora Brückl).